

ת"פ 1896/09 - איוס אטיאס נגד המרכז לגביית קנסות

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 1896-09 מ.י. מע"מ באר-שבע נ' סופר אטיאס ת.מ בע"מ ואח'
תיק חיצוני: 75020005

בפני	כבוד השופט הבכיר ג'ורג' אמוראי
מבקש	איוס אטיאס ע"י ב"כ עו"ד סאני שייקיס
נגד	
משיבה	המרכז לגביית קנסות באמצעות פרקליטות מחוז דרום

החלטה

1. בקשה להמרת מאסר חלף קנס בעבודות שירות.
2. ביום 10.01.2018 הורשע המבקש, לאחר שמיעת הוכחות, בביצוע 98 עבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין בנסיבות מחמירות, 14 עבירות של מסירת דוח הכולל ידיעות כוזבות בנסיבות מחמירות ועבירה אחת של הכנת פנקסי חשבונות כוזבים בנסיבות מחמירות, וזאת בשל כך שבתקופה שבין דצמבר 2000 לבין פברואר 2002, ניכה מס תשומות בסך של כ-9 מיליון ₪, שלא כדין.
3. ביום 27.06.2018, נגזר דינו של המבקש לעונשים הבאים: 50 חודשי מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, קנס ע"ס 750,000 ₪ (שישולם עד ליום 01.01.2020) או 12 חודשי מאסר תמורתו והתחייבות ע"ס 100,000 ₪ למשך 3 שנים.
4. ערעור שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי (ע"פ 7699-07-18) התקבל באופן חלקי. רכיב המאסר הופחת ל- 42 חודשי מאסר ויתר רכיבי הענישה נותרו על כנם. ביחס לקנס קבע בית המשפט המחוזי: **"... וביחס לרכיב הקנס, הגם שהינו משמעותי, איננו מוצאים מקום להתערב לאור ההיבט הכלכלי המשמעותי ביותר של העבירות ותוצאתן, גריעה בהיקף גדול ביותר של כספים מהקופה הציבורית".**
5. המבקש לא שילם את הקנס ופנה מספר פעמים (בחודש יוני, יולי ונובמבר 2020) למשיבה בבקשות לפריסת החוב ולביטול ריבית הפיגורים.

6. ביום 12.01.2021, חתם בית המשפט על פקודת מאסר חלף הקנס בגין אי תשלום הקנס.

7. בבקשה שלפני עותר המבקש להמיר חלק מעונש המאסר חלף הקנס לביצוע בעבודות שירות, תוך תשלום של 250,000 ₪ ע"ח הקנס, זאת בהתחשב במאסרו הממושך לראשונה בחייו, וכן בהתחשב בחלוף הזמן ובמצבו הכלכלי. בתמיכה לעמדתה הפנתה בא כח המבקש לפסקי הדין הבאים: ע"פ 1100/91 מדינת ישראל נ' ג'עפרי, ע"פ 5023/99 חכמי נ' מדינת ישראל, ע"פ 37381-08-10 מוחמד עפיי נ' מדינת ישראל, ת"פ 14322-08-09 מדינת ישראל נ' עאבד, ת"פ 2014-12-20 מדינת ישראל נ' פרץ ועמ"ק 20910-04 נאפע בדר נ' מדינת ישראל.

8. המשיבה עתרה לדחיית הבקשה. לטענתה, המבקש אינו עומד בתנאי סעיף 51ב(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 היות והמאסר עולה על 9 חודשים. בנוסף, נטען, כי אין המדובר בנסיבות המצדיקות היעדרות לבקשה בהתחשב בכך שהנאשם מרצה כעת עונש מאסר בפועל, וכן בהתחשב בכך שהמדובר בעבירות כלכליות בהן נדרש רכיב של קנס מרתיע ומשמעותי.

9. דין הבקשה להידחות.

10. סעיף 51ב(א) לחוק העונשין שכותרתו "נשיאת מאסר בעבודת שירות", קובע: "בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת".

11. על פי הפסיקה סמכות בית המשפט להורות על ריצוי מאסר חלף קנס בעבודות שירות, הינה סמכות שבשיקול דעת, בהתחשב בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, מהות העבירה, נסיבותיה, אישיות העבריין, נסיבותיו וצורכי החברה והשעה (ע"פ 1100/91 מדינת ישראל נ' מוחמד עלי חסן ג'עפרי. להלן: "פרשת ג'עפרי"). עוד נקבע בפרשת ג'עפרי: "ייתכן גם ייתכן שלעתים אין זה רצוי שהמאסר במקום קנס יבוצע בעבודות שירות. האפשרות להטיל על עבריין מאסר בשל אי תשלום הקנס באה להמריץ את החייב בקנס לשלמו".

12. בעניינם של נאשמים אשר מרצים עונש מאסר, קיים קושי ביישום הלכת ג'עפרי, לנוכח סעיף 46 לחוק העונשין, שכותרתו "סדר נשיאת מאסר פלילי", ולפיו: "מי שנידון לתקופות מאסר שונות שעליו לשאת בזו אחר זו, ישא תחילה את התקופה הקצרה יותר, להוציא המאסר שכבר התחיל לשאת בשעה שנידון למאסר נוסף, ובכפוף להוראות סעיף 58. היה בין תקופות המאסר מאסר בשל אי תשלום קנס, ישא אותו תחילה לפני כל מאסר פלילי אחר, ואם היה במאסר פלילי בעת שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס, יופסק אותו מאסר לשם נשיאת המאסר בשל אי

תשלום הקנס וישוב ויימשך משתם המאסר האמור".

13. בפרשת ג'עפרי בית המשפט נעתר לבקשה להמרת 3 חודשי מאסר חלף קנס שלא שולם למאסר בעבודות שירות, בנסיבות בהן הנאשם נידון למאסר על תנאי וקנס ע"ס 6,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תמורתו, זאת בגין ביצוע עבירות מתחום התכנון והבניה. המדובר כאמור במי שלא נידון למאסר בפועל, נעדר עבר פלילי, חולה לב והמאשימה לא עתרה במסגרת ההליך העיקרי להשית עליו מאסר בפועל.

14. בפסיקה ישנן החלטות ביחס לנאשמים משוחררים, בהן בית המשפט הפעיל את שיקול דעתו והורה על המרת מאסר חלף קנס לביצוע בעבודות שירות, ואולם זאת כאמור רק ביחס לנאשמים אשר לא נגזר עליהם עונש מאסר בפועל או כאלו שסיימו לרצות את עונש המאסר והיו משוחררים.

כך נהג בית המשפט בפסקי הדין אליהם הפנתה ב"כ המבקש:

א. בע"פ 37381-08-10 מוחמד עפיי נ' מדינת ישראל - הנאשם נידון להארכת מאסר על תנאי, לא שילם קנס שהוטל עליו ע"ס 10,000 ₪ ותמורתו היתה פקודת מאסר למשך 90 ימים.

ב. בת"פ 14322-08-09 מדינת ישראל נ' ח'אלד עאבד - הנאשם נידון ל-24 חודשי מאסר בפועל, סיים לרצות את עונש המאסר בשנת 2015, לא שילם קנס שהוטל עליו ע"ס 50,000 ₪, ובשנת 2019 בית המשפט נעתר לבקשתו להמרת המאסר חלף הקנס (5 חודשים) לעבודות שירות.

ג. בת"פ 2014-12-20 מדינת ישראל נ' עדי פרץ - הנאשם נידון בשנת 2013 ל-6 חודשי מאסר במסגרת עבודות שירות ולקנס ע"ס 10,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו. בחודש ספטמבר 2014 הוגשה בקשה של הנאשם לריצוי המאסר חלף הקנס בעבודות שירות, ובית המשפט נעתר לבקשתו.

ד. בעמ"ק 20910-04 נאפע בדר נ' מדינת ישראל - הנאשם נידון בין היתר לקנס ע"ס 8,000 ₪ או 40 ימי מאסר תמורתו. הנאשם לא נידון למאסר בפועל ובית המשפט נעתר לבקשתו להמרת המאסר חלף הקנס בעבודות שירות.

15. באותם מקרים בהם הנאשמים ריצו מאסרים בפועל, בתי המשפט דחו בקשות להמרת עונש מאסר חלף קנס בעבודות שירות. (ב"ש 2800/06 חורי אמיל ואח' נ' מדינת ישראל ואח', וב"ש 3221/06 איהאב נאג'י נוגידאת נ' מדינת ישראל - שניהם מבית המשפט המחוזי בנצרת ביחס לנאשמים אשר ריצו מאסר בפועל ממושך בגין ביצוע עבירות מס חמורות מסוג פשע).

16. בעניינו, בית המשפט סבור, כי לא ניתן חוקית להמיר את המאסר חלף הקנס בעבודות שירות.

17. **ראשית**, תקופת המאסר חלף הקנס שכנגד הנאשם (12 חודשים) עולה על התקופה הקבועה בחוק (9 חודשים) לריצוי במסגרת עבודות שירות. בנסיבות בהן לא שולם דבר על חשבון הקנס בית המשפט לא מוסמך לחלק או להפחית מפקודת המאסר חלף הקנס (שהינה למשך 12 חודשים) על חשבון תשלום עתידי חלקי שספק אם יבוצע.

18. **שנית**, הנאשם טרם סיים לרצות את מאסרו. הנאשם נידון ל-42 חודשי מאסר בפועל החל מיום 18.11.2018, כך שעד כה ריצה 24 חודשים מתוך העונש שנגזר עליו. בנסיבות אלו בית המשפט לא מצא לנכון להזמין חוות דעת ממונה, אשר תוקפה למשך 6 חודשים, הואיל ומועד שחרורו בעוד זמן רב. וכאמור על פי הדין, ס' 46 לחוק העונשין, בשלב הזה בו מופעלת פקודת המאסר, מופסק המאסר בתיק העיקרי לשם נשיאת המאסר בגין אי תשלום הקנס.

19. **שלישית**, היעדרות לבקשה תסכל את התכלית של המאסר חלף הקנס- לדרבן את הנאשם לשלם את הקנס, ותהווה תמריץ לעברייני מס מלהתחמק מתשלום הקנס. הנאשם הורשע בביצוע עבירות מס חמורות, מסוג פשע, עבירות שבוצעו מתוך מטרה להתחמק מתשלום מס ע"ס כ-9 מיליון ₪. מדיניות הענישה בעבירות אלו מחמירה ומתבטאת בעונשי מאסר בפועל וכן ברכיב משמעותי של קנס אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות. המחלל הכספי ע"ס כ-9 מיליון ₪, שנגרע מקופת המדינה, לא הוסר והנאשם לא שילם דבר על חשבון הקנס. הצעותיו של הנאשם הועלו מפעם לפעם, בתחילה עתר לשלם סך של 1,000 ₪ לחודש. לאחר מכן, הציע לשלם סך של 40,000 ₪ ופריסת היתרה לתשלומים חודשיים ע"ס 2,500 ₪. לאחר מכן, הציע לשלם סך של 80,000 ₪ ופריסת היתרה לתשלומים חודשיים ע"ס 3,000 ₪. בדיון הראשון בפניי, הציע לשלם סך של 100,000 ₪ ואת היתרה בתשלומים חודשיים שבין 2,000 ל-3,000 ₪ או לחילופין שיומרו בעבודות שירות לאחר שחרורו של הנאשם. בדיון הנוסף, הציע לשלם סך של 250,000 ₪ וביחס ליתרה שבית המשפט יורה על המרת המאסר היחסי חלף הקנס בעבודות שירות, לאחר סיום ריצוי המאסר של הנאשם. לא שולם כל סכום על חשבון החוב חרף הצעות הנאשם, ונכון ליום מתן ההחלטה פקודת המאסר שכנגד הנאשם עומדת על 12 חודשים חלף הקנס שהושת עליו בסך 750,000 ₪.

20. בנסיבות אלו, קיימת חשיבות בענישה כלכלית ובפקודת המאסר כתמריץ לתשלום הקנס.

21. סוף דבר- הבקשה נדחית.

22. המזכירות מתבקשת לשלוח עותק מההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ט שבט תשפ"א, 11 פברואר 2021, בהעדר

עמוד 4

הצדדים.